

SECTION 10. EUROPEAN DIMENSIONS OF PHILOLOGICAL EDUCATION

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-624-9-37>

PREPARING TEACHERS TO USE DIGITAL TOOLS FOR FOREIGN LANGUAGE TEACHING IN AN INCLUSIVE ENVIRONMENT

ПІДГОТОВКА ВИКЛАДАЧА ДО ЗАСТОСУВАННЯ ЦИФРОВИХ СЕРВІСІВ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Bernatska O. V.

*Candidate of Pedagogic Sciences,
Associate Professor at the Department
of English Language,
National University of "Kyiv-Mohyla
Academy"
Kyiv, Ukraine*

Бернацька О. В.

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри англійської мови,
Національний університет «Києво-
Могилянська академія»
м. Київ, Україна*

Підготовка викладача іноземної мови набуває все більше практично-спрямованого, професійно-орієнтованого навчання, спрямованого на практичну діяльність з навчання іноземної мови, що починається з початкової школи. Особлива увага надається формуванню готовності організовувати навчальну діяльність з іноземної мови в інклюзивному навчальному середовищі. Військовий стан в Україні, постійні обстріли не сприяють зменшенню кількості дітей з особливими потребами, тому в перспективі постане питання формування навичок майбутнього педагога ефективно працювати в умовах змішаного та інклюзивного навчання.

Реформування освітньої галузі, що визначається законом "Про освіту" та концепцією "Нова Українська школа", потребує від педагогічних працівників пошук та опанування сучасних форм та методів викладання, зорієнтованих на інклюзивне освітнє середовище. Формування іншомовної компетентності молодших школярів є складним процесом та потребує високого рівня професійної компетентності учителя. Розглядаючи засоби забезпечення ефективності іншомовної під-

готовки у педагогічному навчальному закладі, особлива увага надається застосуванню цифрових сервісів на заняттях з іноземної мови.

Питання інклюзії розглядали такі українські науковці: С. Миронова, О. Таранченко, Г. Давиденко, З. Шевців. Особливості навчання іноземної мови дітей з особливими освітніми потребами на основі застосування інтерактивних технологій розглядали: О.С. Казачінер, С.В. Тимофеева, С.Г. Чиж, К.А. Шапочка. Цифрову інклюзію як засіб соціалізації розглядала Ганна Давиденко. Використання цифрових технологій під час інклюзивного навчання описала В.М. Градівська. Питання застосування цифрових технологій в процесі навчання англійської мови в початковій школі не нове, цьому присвячено наукові доробки: Я.А. Бойко, А.В. Гриценко, В.Е. Краснопольский, Л.І. Морська. Опис комп'ютерних навчальних програм для навчання іноземної мови в початковій школі та методика їх застосування з реалізацією особистісно-орієнтованого навчання запропонував А.В. Гриценко. Необхідність застосування цифрових сервісів під час навчання іноземної мови зазначали й зарубіжні науковці: М. Бирам, Д. Кристал, М. Свен, А. Перкінс та інші.

І.В. Іванюк розглянула поняття "цифрове освітнє середовище" і пропонує робити відбір цифрових засобів навчання іноземної мови на основі наступних принципів: принцип позитивного залучення, принцип індивідуального навчання, принцип використання різноманітних видів подачі іншомовного навчального матеріалу принцип зворотного зв'язку. [2, с. 4]

На вибір правильної стратегії викладання іноземної мови в інклюзивному освітньому середовищі за допомогою використання цифрових сервісів впливає багато факторів, а саме: рівень готовності педагога до застосування цифрових технологій, обізнаність у методиці роботи з цифровими ресурсами, наявність Інтернету, технічних пристроїв, мотивація учнів вчити іноземну мову, формування стійкого інтересу до застосування освітніх цифрових ресурсів, технічні навички.

Переваги застосування цифрових сервісів в процесі навчання іноземної мови молодших школярів: програмне забезпечення постійно змінюється і покращується їх функціонал, існує можливість враховувати індивідуальний темп роботи, вибрати ресурси відповідно до психолого-педагогічної характеристики особистості, використовувати різні форми наочності, ігрові форми опрацювання навчального матеріалу, інтерактивна взаємодія, музичний та відео контент, занурення в іноземну мову, можливість повторного опрацювання матеріалу, можливість опрацювання матеріалу не лише в класі, повторення, адаптивність, залучення всіх учнів в активну пізнавальну діяльність. Можливість навчання всіх видів мовленнєвої діяльності (говоріння,

читання, аудіювання, письма) та вивчення всіх аспектів іноземної мови (лексики, граматики, фонетики).

Вивчення англійської абетки за допомогою різноманітних цифрових сервісів, Web- сайтів, мобільних додатків перетворюється у захопливий процес, за допомогою відео і пісенного матеріалу на YouTube (Super Simple Songs, Story Bots, Blippi, Cocomelon), Websites are: Learn English Kids(British Council), Alphabet Songs, English Class1. ABC mouse, Star fall ABCs, PBS Kids, Education.com., Apps for Mobile (Endless Alphabet, Reading Eggs, Letter School, ABC Kids- Phonics, Duo lingo ABC діти з різними освітніми можливостями, діти з особливими освітніми потребами зможуть успішно опанувати навчальний матеріал у власному темпі та за допомогою різних ресурсів, що забезпечать правильну вимову та опанування матеріалом в цілому.

Бойко Я.А. визначив переваги цифрових технологій в процесі навчання читанню на уроках іноземної мови. "Цифровий текст та електронні підручники заохочують дітей до читання, особливо за допомогою сучасних портативних технологій. Багато з них пропонує ефективне усне моделювання за допомогою синтезатора, де текст перетворюється у мовлення, та забезпечує доступ до таких засобів, як електронні словники. Спеціалізоване програмне забезпечення може записувати, вимірювати та слідкувати за успіхом учнів" [1, с. 488].

Сучасний учитель іноземної мови, що навчає дітей з особливими потребами, має володіти наступними прийомами і методами: "арт-терапія та її різновиди, казко-терапія, музикотерапія, використання образотворчої діяльності, техніка квілінг, логопедична ритміка, робота з інтерактивною книгою, використання нових інформаційних технологій у навчанні" [3, с. 166].

Використання навчальних ситуацій іноземною мовою на основі застосування цифрових технологій дозволяє не тільки моделювати педагогічну діяльність майбутніх вчителів, але й реалізувати творчий потенціал студентів у пошуку та апробації цифрових сервісів відповідно до освітніх потреб з опанування іноземної мови. Опора на застосування цифрових сервісів дозволяє підвищити якість вивчення мовного і мовленнєвого матеріалу, отримати досвід з методики викладання іноземної мови, сприяє мотивації самостійного навчання, удосконаленню фахової компетенції студентів, підвищує обізнаність переліку та основ застосування цифрових джерел в інклюзивному середовищі.

Моделювання педагогічного процесу з навчання англійської мови молодших школярів в інклюзивному середовищі із застосуванням різноманітних цифрових технологій та сервісів дозволить досягнути цілей навчання в умовах змішаного навчання, підвищить якість

вивчення англійської мови, створить атмосферу іншомовного спілкування в ході заняття, буде сприяти більш швидкому розумінню і запам'ятовуванню іншомовного навчального матеріалу, дозволить розвинути іншомовні навички дітей з особливими потребами, залучити їх до вивчення іноземної мови за допомогою обраних цифрових сервісів.

Література:

1. Бойко Я. А. Використання цифрових технологій у процесі навчання англійської мови в початковій школі. *Вища освіта у контексті інтеграції до європейського освітнього простору. Послідовність середньої та вищої освіти як загальноєвропейський стандарт*, 2019. С. 481–489.
2. Іванюк І. В. Використання засобів цифрового освітнього середовища вчителями іноземних мов. *Вісник НАПН України*. 2020. Вип. 2. 260 с. https://www.researchgate.net/publication/346091692_VIKORISTANNA_ZASOBIV_CIFROVOGO_OSVITNOGO_SEREDOVISA_VCITELAMI_INOZEMNIH_MOV
3. Казачінер О. С. Навчання іноземних мов дітей з особливими освітніми потребами. *Теорія і методика професійної освіти*. Вип. 11, том 1. 2019. С. 164–167.